

## POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku K. M.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.  
o ubezpieczenie społeczne,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 maja 2017 r.,  
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 10 lutego 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

### UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 10 lutego 2016 r. zmienił, zaskarżony apelacją przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 15 lipca 2015 r. i oddalił odwołanie K. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 16 marca 2015 r., stwierdzającej, że K. M. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 27 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że mimo iż odwołująca się K. M. figuruje w C. jako osoba fizyczna prowadząca od dnia 27 października 2014 r. pozarolniczą działalność w zakresie działalności agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego rodzaju, to domniemanie prawne wynikające z wpisu do tego rejestru (art.

234 k.p.c.), w oparciu o przeprowadzone dowody, obalił organ rentowy. Sąd Apelacyjny odmiennie niż Sąd pierwszej instancji uznał, że wiarygodność umowy o dzieło zawartej z O. S. podważa, widniejący w umowie numer identyfikacji podatkowej, który został nadany odwołującej się przez Ministra Finansów dopiero dwa dni po zawarciu przedmiotowej umowy. Odwołująca się nie zakładała rachunku bankowego dla celów prowadzenia pozarolniczej działalności, mimo obowiązku wynikającego z art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1829 ze zm.), co znacząco utrudnia weryfikację kwot wyszczególnionych w rachunkach. Sprzeczne z logiką było także zadeklarowanie przez odwołującą się podstawy wymiaru składek w kwocie 9.365 zł, co wymagałoby stałego sięgania do innych środków finansowych niż uzyskiwane przez nią z wykonywanych czynności w ramach prowadzonej działalności. Tym bardziej, że jej mąż prowadząc podobną działalność opłacał najniższą, preferencyjną składkę na ubezpieczenia społeczne. Wobec powyższego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, dokonywane przez odwołującą się czynności miały na celu jedynie sztuczne wykreowanie od dnia 27 października 2014 r. tytułu prawnego do objęcia ubezpieczeniem społecznym, aby skorzystać ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego nieproporcjonalnie wysokich w stosunku do uiszczonych składek.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości skargą kasacyjną odwołującej się, która wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę przez orzeczenie co do istoty sprawy i oddalenie apelacji organu rentowego w całości oraz o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

Skargę kasacyjną oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego – art. 2 i 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że czynności podejmowane przez skarżącą nie były faktycznie prowadzoną działalnością gospodarczą i służyły jedynie sztuczному wykreowaniu od dnia 27 października 2014 r. tytułu prawnego w postaci prowadzenia pozarolniczej działalności celem obowiązkowego objęcia jej ubezpieczeniami społecznymi z uwagi na fakt, że skarżąca nie posiadała

firmowego rachunku bankowego do czego obligował ją art. 22 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz z uwagi na zadeklarowanie zbyt wysokiej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, podczas gdy dowody przeprowadzone w sprawie bezspornie wykazują, iż czynności faktyczne dokonywane przez ubezpieczoną mają charakter ciągły, zorganizowany, ich celem było uzyskiwanie dochodu, posiadanie rachunku bankowego przez osobę fizyczną prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą nie jest obligatoryjne a zadeklarowana podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych nie ma związku z oceną faktycznie prowadzonej działalności gospodarczej, która jest podstawą do objęcia tak ubezpieczeniami obowiązkowymi jak i dobrowolnymi.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano jej oczywistą zasadność, gdyż Sąd Apelacyjny w (...) błędnie zinterpretował art. 2 i 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, co miało wpływ na wynik sprawy, bowiem dla ustalenia podstaw rozstrzygnięcia o objęciu obowiązkowo ubezpieczeniom, zatem czy skarżąca faktycznie wykonywała działalność gospodarczą było zakwestionowanie wysokości podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych oraz brak utworzenia „firmowego” rachunku bankowego, co w ocenie Sądu Apelacyjnego było naruszeniem art. 22 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast posiadanie rachunku bankowego przez osobę fizyczną prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą nie jest obligatoryjne, a takiego obowiązku nie da się wywieść z art. 22 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Również zadeklarowanie podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych nie może mieć wpływu na ocenę faktycznego wykonywania działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim

modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych a art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie wskazania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 9 grudnia 2015 r., II CSK 265/15, LEX nr 2148629). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z

dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Podkreślenia wymaga, że art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). O tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860).

Skarżąca nie wykazała występowania tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Apelacyjny dokonując odmiennej oceny materiału dowodowego i przyjmując, że dokonywane przez skarżącą czynności miały na celu jedynie sztuczne wykreowanie tytułu prawnego do objęcia ubezpieczeniem społecznym, uwzględnił nie tylko brak posiadania przez skarżącą firmowego rachunku bankowego oraz zadeklarowaną tytułem podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych kwotę 9.365 zł, ale także inne dowody przeprowadzone przez Sąd pierwszej instancji. Natomiast skarżąca odwołując się do naruszenia art. 2 i 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, próbuje zakwestionować te ustalenia. Ocena czy działalność gospodarcza jest wykonywana należy przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero w następnej kolejności do ich kwalifikacji prawnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r., II UK 259/11, LEX nr 1235838). Na etapie przedsądu nie weryfikuje się oceny dowodów i ustaleń stanu faktycznego, skoro we wniosku o przyjęcie skargi nie ma ku temu podstaw w samodzielnym zarzucie naruszenia określonego przepisu prawa procesowego.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).